

МОТИВИ КОНСОЛІДАЦІЇ КАПІТАЛУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Богма Сергій

Науковий керівник: д.е.н., професор Васильєва Т.А.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ» (м. Суми)

Визначення мотивів консолідації капіталу в банківській системі України є досить важливим питанням, оскільки дозволяє виявити причини об'єднань банків між собою та пояснити вибір тієї чи іншої форми і виду об'єднання. Особливого значення дана тематика набуває й через значну експансію іноземного капіталу в банківську систему України та укладання переважної кількості угод злиття і поглинання саме за участю іноземних компаній та банків.

Враховуючи актуальність досліджуваної теми доцільним є побудова повної систематизації мотивів консолідації в банківській системі України.

На сьогодні існує велика кількість підходів до класифікації основних мотивів консолідації. Узагальнення думки науковців та світового досвіду консолідації банківського капіталу дозволяє сформулювати власний перелік основних причин, які стимулюють консолідаційні процеси в банківській системі України: посилення конкуренції на ринку банківських послуг; диверсифікація банківського бізнесу; можливість використання надлишкових ресурсів; відмінність ринкової ціни банку та вартості її заміщення; збільшення рівня мінімального розміру капіталу банку; збільшення ринкової частки та вихід на нові географічні ринки; пошук вигіднішого режиму оподаткування банку; нестача коштів для розширення діяльності та існуючі правові обмеження; покращення іміджу банку. Поточні тенденції на ринку угод злиття та поглинання банків в Україні свідчать про наявність інтересу з боку іноземних банків у купівлі вітчизняних установ. Основними мотивами консолідації у даному випадку для іноземних банків виступають розширення географії своєї діяльності та диверсифікація бізнесу [1-3].

Сучасна світова економічна теорія сформулювала основні концепції (теорії), які мають за мету пояснити основні причини консолідаційних процесів в банківській сфері: теорія синергії, теорія «гордині», теорія агентських витрат. Теорія синергії передбачає, що банки дадуть згоду на об'єднання тільки в тому випадку, якщо новостворений банк дасть змогу збільшити суму чистого прибутку та вартість акцій банку, тобто зросте чистий добробут акціонерів. Теорія «гордині» стверджує, що злиття є результатом індивідуального рішення керівництва банку-покупця. Теорія агентських витрат розглядає менеджерів як агентів акціонерів, а такі агентські відносини часто супроводжуються конфліктами інтересів [1, 2, 4].

Таким чином, можна підсумувати, що на даний момент існує велика кількість мотивів, що підштовхують банки до формування консолідаційних

структур. Зазначимо, що вибір мотиву об'єднання банків буде залежати від економічних умов здійснення консолідації, ряду внутрішніх і зовнішніх факторів та від самих учасників консолідаційного процесу.

1. Однороженко, Т.В. *Причини та мотиви процесу злиття та поглинання у банківському секторі [Текст] / Т.В. Однороженко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2011. – №1. – С. 103-105.*
2. Черенков, А.Я. *Причины и мотивы корпоративных слияний и поглощений [Электронный ресурс] / А.Я. Черенков // Финансовые исследования. – 2007. – № 14. – Режим доступа: http://www.rsue.ru/Fin_issled/2007-1/Cher.pdf.*
3. Каурова, Н.Н. *Консолидация в банковском секторе: слияния и поглощения кредитных организаций в современной России [Электронный ресурс] / Н.Н. Каурова, О.В. Лякина // Банковское кредитование. – 2006. – № 4. – Режим доступа: http://www.reglament.net/bank/credit/2006_4_article.htm.*
4. Ткачук, Н. М. *Концептуальні основи банківської консолідації [Текст] / Н.М. Ткачук // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 жовтня 2008 р.) : у 2-х т. / ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ». – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – Т. 1. – С. 52-53.*

РИНОК БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Палешник Тетяна
Науковий керівник к.е.н., доц. Сороківська З.К.
Тернопільський національний економічний університет

Фінансова криза 2008-2009 років, яка вплинула на економіки більшості країн світу, не залишила в стороні й економіку України. Національна банківська система тут постраждала найбільше. Основною проблематикою є те, що капітальна база банківської системи різко скоротилась, а також погіршилась якість активів банків і зріс обсяг простроченої та безнадійної заборгованості.

Переважна більшість науковців наполягають на думці, що основним джерелом виникнення кризових явищ у тому числі й у банківській системі є деструктуризація американського іпотечного ринку: не повернення у строк кредитів, які були надані населенню на придбання житла. І через безпосередній вплив американської валюти, банківська система України не могла не відчути на собі вплив ситуації, що склалась в Америці [1, с. 44].

До того ж у вітчизняних банках була поширена практика залучення зовнішніх запозичень з метою кредитування вітчизняної економіки.

Метою даної проблематики є аналіз головних наслідків економічної кризи, у тому числі банківської, а саме, те що, як правило, країни, які її пережили, на довгі роки втрачають можливість економічного зростання.